

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

۱. مقدمات؛ علم؛ موانع کسب علم؛ خرافات
۲. عقاید؛ شناخت خلفاء خداوند؛ پیامبران
۳. احکام؛ مشاغل و مکاسب حرام

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: احمدی

تاریخ: ۱۳۹۹/۵/۵

از آنجا که پایگاه اطلاع رسانی دفتر علامه منصور هاشمی خراسانی را در محتوای دانش از روزگار و موضوعات گوناگون در تمام زمینه‌ها غنی و کامل انتظار دارم، یک سؤال در زمینه‌ی طالع بینی، غیب گویی و استخاره از طریق علم رمل دارم.

علم رمل را منسوب به دانیال نبی و جزء معجزات وی می‌دانند؛ به این نحو که می‌گویند آن زمان قرعه نبوده و حضرت دانیال توسط ریگ‌های بیابان و با نظر به طرح آن‌ها، احوال پنهان مردم را می‌گفته است و خدا این دانش را معجزه‌ای برای وی قرار داده بود. اگر چنین باشد، نمی‌توان علم رمل را که پیشگویی‌های آن توسط رمال ماهر در بسیاری از مواقع درست برآمده است، بی‌اعتبار و ناروا دانست. البته ممکن است نتیجه‌ی آن با اعمال خاص هر فرد تغییر کند که شریعت این تغییرات ناشی از عملکردهای افراد را حتی در سرنوشت عادی مردم تأیید می‌کند. حساب رمال‌های کلاهبردار خیابانی هم جداست. نظر شما در این مورد چیست؟ با تشریح کامل‌تر بیان نمایید. اگر نفی می‌نمایید، دلیلتان چیست؟ در حالی که علم رمل، با جادو و طلسمات متفاوت است، هر چند با نجوم که خود از عجایب قدرت‌های الهی است تا حدی در ارتباط است. همچنین، یک استخاره‌ی معمولی با رمل، حکمش چیست؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۹/۵/۱۱

رمالی از اقسام کهنات است که جایی در اسلام ندارد؛ چراکه کهنات، هر گونه کسب اطلاع از غیب بدون ارتباط مستقیم با فرشتگان است و با این تعریف، قطعاً شامل رمالی نیز می‌شود؛ با توجه به اینکه رمالی کسب اطلاع از غیب با استفاده از نقطه، خط و شکل است و با این وصف، گونه‌ای کهنات محسوب می‌شود، در حالی که خداوند کهنات را در ردیف جنون یاد کرده و

کاهن نبودن را نعمتی دانسته و فرموده است: ﴿فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ﴾؛ «پس تذکر بده؛ چرا که تو به نعمت پروردگارت، کاهن یا مجنون نیستی» و از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت شده است که فرمود: «مَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ»؛ «هر کس به نزد کاهنی برود و چیزی که می گوید را باور کند، به چیزی که بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم نازل شده، کافر شده است» و فرمود: «مَنْ أَتَى كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ بَرَّيَ مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَمَنْ أَتَاهُ غَيْرَ مُصَدِّقٍ لَهُ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً»؛ «هر کس به نزد کاهنی برود و چیزی که می گوید را باور کند، از چیزی که خداوند بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم نازل کرده، بیزاری جسته است و هر کس به نزد او برود و چیزی که می گوید را باور نکند، تا چهل شب نماز او پذیرفته نمی شود» و فرمود: «مَنْ أَتَى كَاهِنًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ حُجِبَتْ عَنْهُ التَّوْبَةُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، فَإِنْ صَدَّقَهُ بِمَا قَالَ فَقَدْ كَفَرَ»؛ «هر کس به نزد کاهنی برود و از او درباره ی چیزی سؤال کند، تا چهل روز توبه ی او پذیرفته نمی شود، پس اگر سخنش را باور کند، کافر شده است» و فرمود: «الْعِيَاةُ وَالطَّيْرَةُ وَالطَّرِيقُ مِنَ الْجَبْتِ»؛ «رَمَالِي، فال گیری و پیشگویی از روی پرواز پرندگان، از بت پرستی است» و روایت شده است: «سُئِلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْكُهَّانِ، فَقَالَ: لَيْسُوا بِشَيْءٍ، فَقِيلَ لَهُ: إِنَّهُمْ يُخْبِرُونَ أَحِبَّائًا بِأَشْيَاءٍ تَكُونُ حَقًّا! قَالَ: تِلْكَ كَلِمَةٌ حَقٌّ يَخْطُفُهَا الْجَنِيُّ فَيَقْذِفُهَا فِي أُذُنِ وَلِيِّهِ، فَيَزِيدُ فِيهَا مِائَةَ كَذِبَةٍ»؛ «از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم درباره ی کاهنان پرسیده شد، پس فرمود: چیزی نیستند، گفته شد: آن ها گاهی ما را از چیزهایی خبر می دهند که درست در می آید! فرمود: آن سخن حقی است که جتنی می دزدد و به گوش دوست خود می رساند، پس صد دروغ بر آن می افزاید» و از علی علیه السلام روایت شده است که به مردی پیشگو فرمود: «أَتُرْعِمُ أَنَّكَ تَهْدِي إِلَى السَّاعَةِ الَّتِي مِنْ سَارَ فِيهَا صُرِفَ عَنْهُ السُّوءُ، وَتَخَوْفُ مِنَ السَّاعَةِ الَّتِي مِنْ سَارَ فِيهَا حَاقَ بِهِ الضَّرُّ؟! فَمَنْ صَدَّقَكَ بِهَذَا فَقَدْ كَذَّبَ الْقُرْآنَ، وَاسْتَغْنَى عَنِ الْإِسْتِعَانَةِ بِاللَّهِ فِي نَيْلِ الْمَحْبُوبِ وَدَفْعِ الْمَكْرُوهِ»؛ «آیا می پنداری تو به ساعتی هدایت می کنی که هر کس در آن حرکت کند بدی از او دور می شود و از ساعتی باز می داری که هر کس در آن حرکت کند آسیب می بیند؟! پس هر کس این سخن تو را بپذیرد، قرآن را تکذیب کرده و از یاری خواستن از خداوند برای رسیدن به خیر و

۱. الطُّور / ۲۹

۲. مسند أبي داود الطيالسي، ج ۱، ص ۳۰۰؛ مسند ابن الجعد، ص ۲۸۹؛ مسند أحمد، ج ۱۵، ص ۳۳۱؛ السنة لأبي بكر بن الخلال، ج ۴، ص ۱۵۳؛ معجم ابن المقرئ، ص ۸۰
 ۳. المعجم الأوسط للطبراني، ج ۶، ص ۳۷۸؛ الكامل لابن عدي، ج ۴، ص ۸۳؛ الترغيب والترهيب للمنزري، ج ۴، ص ۱۸
 ۴. المعجم الكبير للطبراني، ج ۲۲، ص ۶۹
 ۵. الأدب لابن أبي شيبة، ص ۲۱۷؛ مسند أحمد، ج ۳۴، ص ۲۰۸؛ سنن أبي داود، ج ۴، ص ۱۶؛ شرح معاني الآثار للطحاوي، ج ۴، ص ۳۱۲؛ صحيح ابن حبان، ج ۱۳، ص ۵۰۲؛ المعجم الكبير للطبراني، ج ۱۸، ص ۳۶۹
 ۶. جامع معمر بن راشد، ج ۶، ص ۲۱۰؛ مسند أحمد، ج ۴۱، ص ۱۱۷؛ صحيح البخاري، ج ۸، ص ۴۷؛ صحيح مسلم، ج ۴، ص ۷۵۰؛ التوحيد لابن منده، ج ۱، ص ۱۴۸؛ السنن الكبرى للبيهقي، ج ۸، ص ۲۳۸

دفع شر بی نیاز شده است». سپس روی به مردم کرد و فرمود: «أَيُّهَا النَّاسُ! إِيَّاكُمْ وَتَعَلَّمُ النُّجُومِ إِلَّا مَا يُهْتَدَى بِهِ فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ، فَإِنَّهَا تَدْعُو إِلَى الْكُهَانَةِ، وَالْمُنَجِّمِ كَالْكَاهِنِ وَالْكَاهِنِ كَالسَّاحِرِ وَالسَّاحِرِ كَالْكَافِرِ وَالْكَافِرِ فِي النَّارِ»؛ «ای مردم! از یاد گرفتن نجوم بهره‌یزید مگر برای یافتن راه در خشکی و دریا؛ چراکه آن به سوی کهنات می‌کشاند و منجم مانند کاهن است و کاهن مانند ساحر است و ساحر مانند کافر است و کافر در آتش است»^۱ و از علی بن الحسین علیهما السلام روایت شده است که فرمود: «الدُّنُوبُ الَّتِي تُظْلِمُ الْهَوَاءَ: السَّحَرُ، وَالْكُهَانَةُ، وَالْإِيمَانُ بِالنُّجُومِ، وَالتَّكْذِيبُ بِالْقَدَرِ، وَغُفُوقُ الْوَالِدَيْنِ»^۲؛ «گناهانی که هوا را تاریک می‌کنند، این‌ها هستند: سحر، کهنات، اعتقاد به نجوم، انکار قدر و بدرفتاری با پدر و مادر» و در روایتی از هیثم آمده است که گفت: «قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ عِنْدَنَا بِالْجَزِيرَةِ رَجُلًا رُبَّمَا أُخْبِرَ مَنْ يَأْتِيهِ يَسْأَلُهُ عَنِ الشَّيْءِ يُسْرِقُ أَوْ شِبْهَ ذَلِكَ، أَفَنَسْأَلُهُ؟ فَقَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ مَشَى إِلَى سَاحِرٍ أَوْ كَاهِنٍ أَوْ كَذَّابٍ فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ»^۳؛ «به ابو عبد الله (جعفر بن محمد صادق) علیه السلام گفتم: نزد ما در جزیره مردی است که چه بسا مراجعه کننده را از چیزی که دزدیده شده یا مانند آن خبر می‌دهد، آیا از او سؤال کنیم؟ فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: هر کس به نزد ساحر یا کاهن یا کذابی برود و او را در چیزی که می‌گوید تصدیق کند، به کتابی که خداوند نازل کرده، کافر شده است».

از اینجا دانسته می‌شود که نسبت دادن رمالی به دانیال نبی علیه السلام اصلی ندارد، بلکه کذب و افتراست؛ خصوصاً با توجه به اینکه اخبار غیبی پیامبران ناشی از وحی بوده است، نه ناشی از رمالی و به همین دلیل، معجزه محسوب می‌شده است؛ چراکه معجزه، از یک سو خرق عادت بدون پیمودن مراحل و به کار بستن ابزار خاصی است و از سوی دیگر قابل تعلیم به دیگران نیست، در حالی که رمالی، فاقد این دو ویژگی است و از این رو، معجزه محسوب نمی‌شود، بلکه کهنات محسوب می‌شود و تبعاً در شأن پیامبران نیست. وانگهی پیامبران نیازی به آن ندارند؛ چراکه با فرشتگان در ارتباط هستند و در صورت نیاز می‌توانند اخبار غیبی را از آنان دریافت کنند. آری، در روایتی آمده است: «كَانَ نَبِيٍّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ يَخْطُ، فَمَنْ وَافَقَ خَطَّهُ فَذَلِكَ»^۴؛ «پیامبری از پیامبران خط می‌کشید (یعنی رمل می‌انداخت)، پس اگر کسی می‌تواند مانند او خط بکشد، خود می‌داند»، ولی این روایت از یک سو خبر واحدی است که با عقل و شرع منافات دارد و تبعاً معتبر محسوب نمی‌شود و از سوی دیگر بر جواز رمالی دلالتی ندارد، بلکه می‌تواند بر عدم جواز آن دلالت داشته باشد؛ زیرا معلوم است که هیچ رمالی از چند و چون خطوط پیامبر مذکور آگاه نیست تا بتواند مانند او خط بکشد.

۱. بنگرید به: نهج البلاغة للشيخ الرضي، خطبه‌ی ۷۹.

۲. معاني الأخبار لابن بابويه، ص ۲۷۱

۳. مستطرفات السرائر لابن إدريس، ص ۱۵۲

۴. مسند ابن أبي شيبة، ج ۲، ص ۳۲۶؛ مسند أحمد، ج ۳۹، ص ۱۸۴؛ صحيح مسلم، ج ۴، ص ۷۴۹؛ سنن أبي داود، ج ۴، ص ۱۶

برای آگاهی بیشتر درباره‌ی فال‌بینی، به پرسش و پاسخ ۳۶۱ و برای آگاهی بیشتر درباره‌ی طالع‌بینی و ستاره‌بینی، به پرسش و پاسخ ۲۷۳ و برای آگاهی درباره‌ی استخاره، به پرسش و پاسخ ۱۲۹ مراجعه کنید.

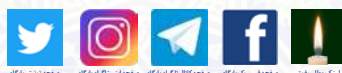

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
مجلس خبرگان رهبری

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.